**Tento dokument je třeba brát jako dokumentační nástroj a instituce nenesou jakoukoli odpovědnost za jeho obsah**

►**B**

# SMĚRNICE RADY 93/109/ES

**ze dne 6. prosince 1993,**

**kterou se stanoví pravidla pro výkon práva volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu občanů Unie, kteří mají bydliště v některém členském státě a nejsou jeho státními příslušníky**

(Úř. věst. L 329, 30.12.1993, s. 34)

Ve znění:

| | | Úřední věstník | | |
|---|---|---|---|---|
| | | Č. | Strana | Datum |
| ►**M1** | Směrnice Rady 2013/1/EU ze dne 20. prosince 2012 | L 26 | 27 | 26.1.2013 |

▼B

# SMĚRNICE RADY 93/109/ES

**ze dne 6. prosince 1993,**

**kterou se stanoví pravidla pro výkon práva volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu občanů Unie, kteří mají bydliště v některém členském státě a nejsou jeho státními příslušníky**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména čl. 8b odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu [1],

vzhledem k tomu, že Smlouva o Evropské unii představuje novou etapu při vytváření stále užšího svazku mezi národy Evropy; že jedním z jejích úkolů je vytvářet soudržným a solidárním způsobem vztahy mezi národy členských států; že základní cíle Unie zahrnují posílení ochrany práv a zájmů státních příslušníků jejích členských států zavedením občanství Unie;

vzhledem k tomu, že hlava II Smlouvy o Evropské unii pozměňující Smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství s ohledem na založení Evropského společenství zavádí občanství Unie pro všechny občany členských států a na základě toho jim přiznává soubor práv;

vzhledem k tomu, že právo občanů volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu v členském státě, v němž mají bydliště, stanovené v čl. 8b odst. 2 Smlouvy o založení Evropského společenství, představuje uplatňování zásady nediskriminace mezi státními příslušníky daného členského státu a státními příslušníky jiného členského státu a důsledek práva volného pohybu a pobytu uvedeného v článku 8a Smlouvy;

vzhledem k tomu, že čl. 8b odst. 2 Smlouvy o ES se týká pouze možnosti výkonu práva volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu, aniž je dotčen čl. 138 odst. 3 Smlouvy o ES, který předpokládá stanovení jednotného postupu pro tyto volby ve všech členských státech; že v podstatě usiluje o zrušení podmínky státní příslušnosti, kterou nyní uplatňuje většina členských států při výkonu těchto práv;

vzhledem k tomu, že použití článku 8b odst. 2 Smlouvy o ES nepředpokládá harmonizaci volebních systémů členských států; že kromě toho v souladu se zásadou proporcionality uvedenou v čl. 3b odst. 3 Smlouvy nesmějí právní předpisy Společenství z této oblasti upravovat více, než je nezbytné k dosažení cíle uvedeného v čl. 8b odst. 2 Smlouvy o ES;

[1] Úř. věst. C 329, 6.12.1993.

▼B

vzhledem k tomu, že účelem čl. 8b odst. 2 Smlouvy o ES je zajistit, aby všichni občané Unie, ať jsou či nejsou státními příslušníky členského státu, v němž mají bydliště, mohli v tomto státě vykonávat své právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu za stejných podmínek; že je proto nezbytné, aby podmínky týkající se doby a prokazování bydlení platné pro osoby, které nejsou státními příslušníky tohoto členského státu, byly totožné s podmínkami, které případně platí pro státní příslušníky tohoto členského státu;

vzhledem k tomu, že čl. 8b odst. 2 Smlouvy o ES stanoví právo občana volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu v členském státě, v němž má bydliště, aniž by jím bylo nahrazováno právo volit a být volen v členském státě, jehož je občan Unie státním příslušníkem; že musí být respektována svoboda občanů Unie zvolit si členský stát, v němž se zúčastní voleb, přičemž se musí dbát, aby tato svoboda nebyla zneužívána osobami, které volí nebo jsou voleny ve více než v jednom státě;

vzhledem k tomu, že každá výjimka z obecných pravidel této směrnice musí být podle čl. 8b odst. 2 Smlouvy o ES odůvodněna zvláštními obtížemi některého členského státu; že každá výjimka musí být přezkoumána na základě její skutečné povahy;

vzhledem k tomu, že tyto zvláštní obtíže se mohou projevit zejména v členském státě, v němž poměr občanů Unie, kteří zde mají bydliště, aniž by byli jeho státními příslušníky, a kteří dosáhli věku pro právo volit, významně přesahuje průměr; že poměr 20 % těchto občanů ze všech oprávněných voličů opravňuje k použití odchylných ustanovení, která berou v úvahu dobu, po kterou zde má občan bydliště;

vzhledem k tomu, že cílem občanství Unie je snazší integrace občanů Unie v hostitelské zemi a že v této souvislosti je v souladu se záměry autorů Smlouvy, aby se zamezilo jakémukoli rozlišování mezi listinami kandidátů, kteří jsou státními příslušníky daného členského státu, a kandidátů, kteří nejsou jeho státními příslušníky;

vzhledem k tomu, že nebezpečí rozlišování se týká zvláště členského státu, v němž poměr počtu občanů Unie, kteří nejsou jeho státními příslušníky a kteří dosáhli věku pro právo volit, přesahuje 20 % všech občanů Unie, kteří dosáhli věku pro právo volit a kteří zde mají bydliště, a že je proto důležité, aby tento členský stát mohl v souladu s článkem 8b Smlouvy přijmout zvláštní předpisy o sestavování kandidátních listin;

vzhledem k tomu, že je nutno vzít v úvahu, že v některých členských státech mají státní příslušníci ostatních členských států, kteří zde mají bydliště, právo volit ve volbách do parlamentu členského státu, a že se tedy určitá ustanovení této směrnice v dotyčných státech nemohou uplatnit,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

▼B

KAPITOLA I

**OBECNÁ USTANOVENÍ**

*Článek 1*

1. Tato směrnice stanoví pravidla, podle kterých občané Unie, kteří mají bydliště v některém členském státě, jehož nejsou státními příslušníky, v něm mohou ve volbách do Evropského parlamentu vykonávat právo volit a být volen.

2. Tato směrnice se nedotýká předpisů jednotlivých členských států upravujících právo volit a být volen jeho státních příslušníků, kteří mají bydliště mimo jeho volební obvod.

*Článek 2*

Pro účely této směrnice se rozumí:

1) „volbami do Evropského parlamentu“ volby do Evropského parlamentu na základě přímého, všeobecného volebního práva, v souladu s aktem ze dne 20. září 1976 ([1]);

2) „volebním obvodem“ území členského státu, v němž jsou členové Evropského parlamentu voleni občany tohoto státu v souladu s výše uvedeným aktem a v souladu s volebním zákonem tohoto členského státu;

3) „členským státem bydliště“ členský stát, v němž občan Unie má bydliště, ale není jeho státním příslušníkem;

4) „členským státem původu“ členský stát, jehož je občan Unie státním příslušníkem;

5) „voličem Společenství“ každý občan Unie, který je oprávněn volit ve volbách do Evropského parlamentu v členském státě svého bydliště v souladu s touto směrnicí;

6) „občanem Společenství oprávněným kandidovat“ každý občan Unie, který má právo být volen ve volbách do Evropského parlamentu v členském státě svého bydliště v souladu s touto směrnicí;

7) „seznamem voličů“ úřední rejstřík všech voličů oprávněných volit v daném volebním okrsku nebo správním obvodu, sestavený a aktualizovaný příslušným orgánem podle volebních předpisů členského státu bydliště, nebo evidence obyvatelstva, postihuje-li způsobilost osob volit;

8) „rozhodným dnem“ den nebo dny, k nimž občané Unie musí podle práva členského státu bydliště splnit podmínky pro výkon práva volit nebo být volen v tomto státě;

9) „čestným prohlášením“ prohlášení dotyčné osoby, za jehož nesprávnost hrozí sankce podle vnitrostátních právních předpisů.

([1]) Úř. věst. L 278, 8.10.1976, s. 5

▼B

*Článek 3*

Každá osoba, která k rozhodnému dni

a) je občanem Unie ve smyslu čl. 8 odst. 1 druhého pododstavce Smlouvy a

a) není státním příslušníkem členského státu bydliště, ale splňuje podmínky, které členský stát bydliště stanoví pro právo volit a být volen vlastním státním příslušníkům,

má právo volit a být volena ve volbách do Evropského parlamentu v členském státě bydliště, pokud nebyla na základě článků 6 a 7 tohoto práva zbavena.

Musí-li státní příslušníci členského státu bydliště, aby mohli být voleni, být jeho státními příslušníky po určitou minimální dobu, je občanům Unie přiznáno splnění této podmínky, jsou-li po tuto dobu státními příslušníky kteréhokoli členského státu.

*Článek 4*

1. Voliči Společenství vykonávají své právo volit a být voleni v členském státě jejich bydliště nebo v členském státě původu. Nikdo nesmí volit v týchž volbách vícekrát než jednou.

2. Nikdo nesmí být volen v týchž volbách ve více než jednom členském státě.

*Článek 5*

Pokud jsou státní příslušníci členského státu bydliště povinni pro výkon práva volit nebo být volen mít ve volebním obvodu členského státu bydliště po určitou minimální dobu, považuje se tato podmínka u voličů Společenství a občanů Společenství oprávněných kandidovat za splněnou, pokud měli po odpovídající dobu bydliště v jiných členských státech. Uplatněním tohoto ustanovení nejsou dotčeny zvláštní podmínky týkající se délky pobytu v daném volebním okrsku nebo správním obvodu.

*Článek 6*

▼M1

1. Každý občan Unie, který má bydliště v některém členském státě, jehož není státním příslušníkem, a který je individuálním soudním nebo správním rozhodnutím, za předpokladu, že toto správní rozhodnutí může být předmětem soudního přezkumu, zbaven práva být volen buď podle právních předpisů členského státu bydliště, nebo právních předpisů členského státu původu, je vyloučen z výkonu tohoto práva v členském státě bydliště ve volbách do Evropského parlamentu.

2. Členský stát bydliště ověří, zda občané Unie, kteří vyjádřili přání využít své právo být volen v tomto státě, nebyli tohoto práva zbaveni v členském státě původu individuálním soudním nebo správním rozhodnutím, za předpokladu, že toto správní rozhodnutí může být předmětem soudního přezkumu.

▼M1

3. Pro účely odstavce 2 tohoto článku členský stát bydliště oznámí členskému státu původu prohlášení uvedené v čl. 10 odst. 1. Informace, které má členský stát původu k dispozici, jsou za tímto účelem jakýmkoli vhodným způsobem poskytnuty do pěti pracovních dnů od obdržení oznámení nebo, pokud je to možné a pokud o to požádá členský stát bydliště, ve lhůtě kratší. Tyto informace smějí obsahovat pouze údaje naprosto nezbytné pro provádění tohoto článku a smějí být použity pouze k tomuto účelu.

Pokud členský stát bydliště informace neobdrží ve stanovené lhůtě, musí být kandidatura přesto přijata.

4. Popírají-li poskytnuté informace obsah prohlášení, přijme členský stát bydliště bez ohledu na to, zda informace obdrží ve stanovené lhůtě nebo v pozdější fázi, vhodná opatření v souladu s vnitrostátním právem, aby dotyčné osobě zabránil kandidovat, nebo pokud to není možné, aby zabránil, aby tato osoba byla zvolena či aby vykonávala svůj mandát.

5. Členské státy určí kontaktní místo pro přijímání a předávání informací nezbytných pro uplatňování odstavce 3. Oznámí Komisi název tohoto kontaktního místa a kontaktní údaje na něj, jakož i veškeré jejich aktualizace či změny. Komise vede seznam kontaktních míst a zpřístupní ho členským státům.

▼B

*Článek 7*

1. Členský stát bydliště může ověřovat, zda občané Unie, kteří projevili vůli vykonávat zde své právo volit, nejsou v členském státě původu tohoto práva zbaveni individuálním rozhodnutím v trestním nebo občanském řízení.

2. Pro účely odstavce 1 tohoto článku může členský stát bydliště uvědomit členský stát původu o prohlášení uvedeném v čl. 9 odst. 2. Za tímto účelem poskytne členský stát původu v přiměřené lhůtě a vhodným způsobem užitečné běžně dostupné informace; tyto informace smějí obsahovat pouze údaje naprosto nezbytné pro uplatnění tohoto článku a smějí být použity pouze k tomuto účelu. Popírají-li poskytnuté informace obsah prohlášení, přijme členský stát bydliště vhodná opatření, aby zabránil dotyčné osobě hlasovat.

3. Členský stát původu může poskytnout členskému státu bydliště v přiměřené lhůtě a vhodným způsobem jakékoli informace nezbytné pro uplatnění tohoto článku.

*Článek 8*

1. Volič Společenství vykoná své právo volit v členském státě bydliště, pokud k tomu vyjádří svou vůli.

2. Pokud je v členském státě bydliště účast ve volbách povinná, vztahuje se tato povinnost na voliče Společenství, kteří vyjádřili svou vůli volit.

▼B

KAPITOLA II

**VÝKON PRÁVA VOLIT A PRÁVA BÝT VOLEN**

*Článek 9*

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby byl voliči Společenství, který projevil vůli v něm volit, umožněn zápis do seznamu voličů s dostatečným předstihem přede dnem konání voleb.

2. Pro zápis seznamu voličů musí volič Společenství předložit stejné doklady jako volič, který je státním příslušníkem daného členského státu. Dále musí učinit čestné prohlášení obsahující

a) jeho státní příslušnost a adresu ve volebním obvodu členského státu bydliště,

b) v případě potřeby volební okrsek nebo správní obvod v jeho členském státě původu, v jehož seznamu voličů je jeho jméno naposledy zapsáno, a

c) prohlášení, že vykoná své právo volit pouze v členském státě bydliště.

3. Členský stát bydliště může dále požadovat od voliče Společenství, aby

a) uvedl ve svém čestném prohlášení, že není zbaven práva volit ve svém členském státě původu,

b) předložil platný průkaz totožnosti a

c) uvedl datum, od kterého pobývá v tomto státě nebo v jiném členském státě.

4. Voliči Společenství zapsaní do seznamu voličů zde zůstanou zapsáni za týchž podmínek jako voliči, kteří jsou státními příslušníky, až do doby, kdy požádají o vymazání, nebo až do úředního výmazu z důvodu, že přestali splňovat podmínky pro výkon práva volit.

*Článek 10*

1. Při podání žádosti o kandidaturu se musí každý občan Společenství uplatňující své právo být zvolen prokázat stejnými doklady jako kandidát, který je státním příslušníkem daného členského státu. Dále musí učinit čestné prohlášení obsahující

▼M1

a) jeho státní příslušnost, datum a místo narození, poslední adresu v členském státě původu a adresu ve volebním obvodu členského státu bydliště,

▼B

b) prohlášení, že nekandiduje ve volbách do Evropského parlamentu v jiném členském státě,

c) v případě potřeby volební okrsek nebo správní obvod v členském státě původu, v jehož seznamu voličů je jeho jméno naposledy zapsáno, a

▼M1

d) prohlášení, že v členském státě původu nebyl individuálním soudním nebo správním rozhodnutím, za předpokladu, že toto správní rozhodnutí může být předmětem soudního přezkumu, zbaven práva být volen.

_____

▼B

3. Členský stát bydliště může od občana Společenství oprávněného kandidovat požadovat také předložení platného průkazu totožnosti. Může od něj rovněž požadovat uvedení dne, od kterého je státním příslušníkem některého členského státu.

*Článek 11*

1. Členský stát bydliště informuje dotyčnou osobu o tom, jak byla vyřízena její žádost o zápis do seznamu voličů, nebo o rozhodnutí ve věci přípustnosti její kandidatury.

2. V případě odmítnutí zápisu do seznamu voličů nebo zamítnutí kandidatury může dotyčná osoba využít stejných opravných prostředků, jaké stanoví právní předpisy členského státu bydliště pro obdobné případy týkající se voličů a kandidátů, kteří jsou jeho státními příslušníky.

*Článek 12*

Členský stát bydliště včas a vhodným způsobem uvědomí voliče Společenství a občany Společenství oprávněné kandidovat o podmínkách a pravidlech pro výkon práva volit a být volen v tomto státě.

*Článek 13*

Členské státy si navzájem vyměňují informace požadované pro provedení článku 4. Členský stát bydliště poskytne za tímto účelem na základě čestného prohlášení uvedeného v článcích 9 a 10 členskému státu původu s dostatečným předstihem před dnem konání voleb informace o státních příslušnících členského státu původu, kteří jsou zapsáni do seznamů voličů nebo podali kandidaturu. Členský stát původu přijme v souladu se svými právními předpisy vhodná opatření k zajištění toho, aby jeho státní příslušníci nevolili více než jednou nebo nekandidovali ve více než jednom členském státě.

KAPITOLA III

**ODCHYLNÁ A PŘECHODNÁ USTANOVENÍ**

*Článek 14*

1. Jestliže v některém členském státě ke dni 1. lednu 1993 přesahuje poměr občanů Unie, kteří zde mají bydliště, aniž by byli jeho státními příslušníky, a kteří dosáhli věku pro právo volit, 20 % celkového počtu všech občanů Unie, kteří dosáhli věku pro právo volit a kteří zde mají bydliště, může tento členský stát odchylně od článků 3, 9 a 10

▼B

a) vyhradit právo volit voličům Společenství, kteří mají bydliště v tomto členském státě po určitou minimální dobu, jež nesmí přesáhnout pět let;

b) vyhradit právo být volen občanům Společenství oprávněným kandidovat, kteří mají bydliště v tomto členském státě po určitou minimální dobu, jež nesmí přesáhnout deset let.

Těmito ustanoveními nejsou dotčena vhodná opatření, která může tento členský stát uplatnit při sestavování kandidátních listin a která mají zejména usnadnit zapojení občanů Unie, kteří nejsou jeho státními příslušníky.

Voliči a občané Společenství oprávnění kandidovat, kteří z důvodu, že mají bydliště mimo svůj členský stát původu, nebo z důvodu délky jejich pobytu nemají právo zde volit nebo být voleni, však nepodléhají podmínkám délky pobytu stanoveným v prvním pododstavci.

2. Pokud právní předpisy členského státu ke dni 1. února 1993 stanoví, že státní příslušníci jednoho členského státu, kteří mají bydliště v jiném členském státě, zde mají právo volit do parlamentu tohoto státu a mohou být za tímto účelem být zapsáni do seznamu voličů za naprosto stejných podmínek jako voliči, kteří jsou státními příslušníky tohoto státu, může první členský stát odchylně od této směrnice upustit od použití článků 6 a 13 na tyto státní příslušníky.

3. Ke dni 31. prosince 1997 a poté 18 měsíců před každými volbami do Evropského parlamentu předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu, v níž ověří, zda přetrvávají důvody pro povolení výjimek udělených dotyčným členským státům podle čl. 8b odst. 2 Smlouvy o ES, a případně navrhne vhodné úpravy.

Členské státy, které využijí výjimky podle odstavce 1, předloží Komisi všechna potřebná odůvodnění.

*Článek 15*

Pro čtvrté přímé volby do Evropského parlamentu se použijí tato zvláštní ustanovení:

a) občané Unie, kteří ke dni 15. února 1994 již mají právo volit do Evropského parlamentu v členském státě bydliště a kteří jsou zapsáni v seznamu voličů v členském státě bydliště, nepodléhají formalitám uvedeným v článku 9;

b) členské státy, v nichž byly volební seznamy uzavřeny před dnem 15. února 1994, provedou opatření nezbytná k tomu, aby bylo voličům ve Společenství, kteří projeví vůli vykonat zde své právo volit, umožněno zapsat se do volebního seznamu v přiměřené lhůtě před dnem konání voleb;

▼B

c) členské státy, které nesestavují zvláštní seznamy voličů, ale označují způsobilost osob volit v evidenci obyvatelstva, a členské státy, v nichž není účast ve volbách povinná, mohou použít tento systém pro voliče Společenství, kteří jsou ve zmíněné evidenci uvedeni a kteří, poté co byli jednotlivě informováni o svých právech, neprojeví vůli využít své právo volit ve svém členském státě původu. Tyto členské státy předají orgánům členského státu původu doklad o tom, že tito voliči projevili vůli volit v členském státě bydliště;

d) členské státy, v nichž je vnitrostátní postup při určování kandidátů politických stran a skupin upraven zákonem, mohou rozhodnout, že všechny tyto postupy zahájené v souladu s tímto zákonem před dnem 1. února 1994 a rozhodnutí přijatá v této souvislosti zůstávají v platnosti.

KAPITOLA IV

**ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ**

*Článek 16*

Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě do dne 31. prosince 1995 zprávu o uplatnění této směrnice při volbách do Evropského parlamentu konaných v červnu 1994. Na základě této zprávy může Rada jednající jednomyslně, na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem přijmout předpisy měnící tuto směrnici.

*Článek 17*

Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 1. února 1994. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Tato opatření přijatá členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

*Článek 18*

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropských společenství*.

*Článek 19*

Tato směrnice je určena členským státům.